

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/59 /2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

148/2011. (VI. 1.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. január 23-án előterjesztett **panaszát** a 2010. június 1-jén megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetőleg alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. január 23-án, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) T. utcai hivatali helyiségében személyesen előterjesztett panaszbeadványában a rendőrség 2011. január 23-án foganatosított rendőri intézkedését kifogásolta, és kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy egy taxitársaság alvállalkozója, gépkocsivezetője. 2011. január 23-án éjjel háromnegyed három körüli időben éppen az Á.-hídon haladt keresztül a személygépkocsijával egy utast szállítva, amikor ún. „hármashétszáz” riasztást kapott a központtól. Ez azt jelenti, hogy az egyik kollégája életveszélyes helyzetbe került és ha tud, akkor kötelessége neki segíteni. A riasztás szerint a M.-híd budai hídfőjénél késsel fenyegették az egyik kollégáját.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ekkor sietve elindult a riasztás helyszíne felé, majd a L. úton haladva a K. térnél a forgalomirányító jelzőlámpa sárga fényén ment keresztül.

Ekkor utána ment egy szolgálati rendőrségi gépkocsi, mely kb. 2 óra 50 perckor kék villogóval megállította. A gépkocsiban egy egyenruhás rendőr úr és egy rendőr hölgy ült. A panaszos kiszállt a gépkocsiból és kérte a rendőr urat, hogy az autójával menjen vele tovább a helyszínre, mert a M.-híd lábánál a panaszos egyik kollégája életveszélyben van.

Erre a rendőr közölte a panaszossal, hogy nem érdekli a dolog, és a panaszos adja át a papírjait. A panaszos a felszólításnak eleget tett. Az igazoltatás közben a helyszínre érkezett a panaszos egyik kollégája a gépjárművével és kérte a rendőröket, hogy ne a panaszossal szemben intézkedjenek, hanem inkább menjenek velük és segítsenek a kollégájukon. A rendőr azonban minderre köszönés nélkül csak a vállát vonogatta.

Ezután pár perc elteltével megérkezett a helyszínre a panaszos másik kollégája. Ő is odament a rendőrökhöz és ő is kérte, hogy ne a panaszossal szemben intézkedjenek, hanem segítsenek. Erre a férfi rendőr közölte, hogy "leszaram, nem érdekel, mert már a helyszínen a kollégáim intézkednek".

Ez a rendőr kb. 50 éves, kb. 180 cm magas, vékonyabb testalkatú férfi, akinek azonban a panaszos sem a jelvéyszámát, sem a rendfokozatát nem tudja.

A panaszos csak a vele szemben ténylegesen intézkedő rendőr férfit szeretné bepanaszolni, a hölgygel semmilyen problémája nem volt.

A panaszos sérelmesnek érzi, hogy a rendőr nem sietett a kollégája segítségére, hanem vele szemben kezdeményezett intézkedést, eközben hátráltatva őt is a segítségnyújtásban.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A) A panasz kivizsgálása során – a tényállás pontosabb megismerése érdekében – a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjéhez, és kérte, hogy nyilatkozzanak a tekintetben, hogy történt-e a helyszínen rendőri intézkedés, milyen jogszabályi felhatalmazás és információk alapján intézkedtek.

A rendőrség a Testület felvilágosítás-kérésére 2011. március 7-én az alábbi iratokat bocsátotta rendelkezésre.

1) BRFK r. őrnagya 2011. február 24-én kelt jelentésében előadta, hogy a panaszostól a panaszbeadványában megjelölt időben és tárgyban nem érkezett hívás a segélyhívóra, illetve nem készült intézkedési lap ezen vonatkozásban. A segélyhívón 2 óra 47 perckor a taxitársaság diszpécserre tett bejelentést a panaszban is megemlített taxis támadásról, amelyről intézkedési lap is készült. Ennek alapján megállapítható, hogy a vészjelzés valóban leadásra kerülhetett a taxis részéről, azonban ott sem bántalmazás, sem támadás nem történt. Az esettel kapcsolatban biztonsági intézkedés történt.

2) 2011. január 23-án kiállított intézkedési lap rögzíti, hogy 2 óra 47 perckor a taxitársaság diszpécserre bejelentést tett arról, hogy segélyhívást vett egy taxi vezetőjétől, akit

megtámadtak. A háttérben hallotta, hogy valaki mondja neki: „Megdöglesz te köcsög!” Annyit mondott, hogy L. - hídnál van, de utána a diszpécser pontosított, hogy a Budapest, Á. és V. utca kereszteződésénél van a bajba került taxis. Részleteket nem tud. A lap rögzíti, hogy 2 óra 54 perckor a kerületi kapitányságot értesítették és az akció osztálynak kiadták a bejelentés.

A visszajelentés adatai szerint a kerületi ügyeletes elmondta 3 óra 38 perckor, hogy a helyszínen megjelentek a rendőrök, ahol egy arab férfi és egy taxisofőr fogadták őket. A taxisofőr elmondta, hogy nem bántalmazták sem őt, sem pedig ő az arab férfit, aki állítólagosan csupán elesett. Mentőt hívtak a helyszínre a rendőrök, akik kórházba szállították a férfit, aki szintén a rendőröknek azt nyilatkozta, hogy nem bántalmazták, csupán elesett és ez okozta a mentők által elmondott és feltételezhető 8 napon túl gyógyuló sérülést.

Biztonsági intézkedésről jelentést készítettek a kerületi járőrök. Az intézkedési lap 3 óra 46 perckor lezárva.

3) BRFK III. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr- és Járműszolgálati Alosztály a panaszossal szembeni feljelentése rögzíti, hogy a panaszos 2011. január 13-án 2 óra 50 perckor szabálysértést követett el.

Az esemény leírásánál a r. főtörzsőrmester előadta, hogy a fenti időben szolgálata teljesítése során a Sz. úton közlekedett a szolgálati gépkocsival a B. út irányából a L. út irányába. Mikor a kereszteződéséhez érkezett a fényjelző készülék szabad (zöld) jelzést mutatott, ezért tovább akart haladni balra a L. utcában, amikor balról a L. utcán közlekedő gépkocsi a fényjelző készülék tilos jelzését figyelmen kívül hagyva behajtott a kereszteződésbe és tovább közlekedett a L. utcában a Zs. tér irányába nagy sebességgel. A r. főtörzsőrmester a személygépkocsi után ment, majd a Zs. tértől kb. 100 m-re megállásra intette és vezetőjét igazolásra szólította fel. Intézkedés alkalmával a panaszos magát személyi igazolvánnyal és forgalmi engedéllyel igazolta. A panaszos közölte, hogy a fényjelző készülék tilos jelzésén azért haladt át mivel egy kollégáját megtámadták. A r. főtörzsőrmester kérésére közölte a címet, amit a r. őrmester jelezett az Óbuda-Központ felé. A Központ közölte vele, hogy a Kerületi Rendőrkapitányság már tud az eseményről, és járőrei már intézkednek. A panaszos az intézkedés során a kocsijába behajolva a rendőrökre sértő megjegyzést tett. A panaszost és a gépjárművet a körözési rendszerben ellenőrizte a r. főtörzsőrmester, abban egyik sem szerepelt, illetve a panaszos nem állt a nyilvántartás szerint vezetéstől eltiltás hatálya alatt. A panaszossal közölte, hogy az általa elkövetett szabálysértés miatt ellene feljelentést tesz, amit tudomásul vett, de sérelmezett.

A panaszos az intézkedés során folyamatosan trágár szavakat használt, de a rendőrök kérdésére közölte, hogy nem őket szidalmazza. A panaszos a szabálysértés tényét elismerte.

4) A 2011. február 23-án kelt parancsnoki kivizsgálásról szóló jelentésben r. hadnagy előadta, hogy A BRFK kerületi Rendőrkapitányság, Közrendvédelmi Osztályának beosztottjai, r. főtörzsőrmester és r. őrmester 2011. január 22-én 19 órától 2011. január 23-án 7 óráig gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el szolgálati gépkocsival.

2011. január 23-án 2 óra 50 perckor a Bp., L. utcán intézkedést fogantatosítottak a panaszossal szemben.

A panaszos gépkocsival közlekedett a L. utcán G. utca felől. A L. utca – Sz. út kereszteződésén az ott elhelyezett forgalomirányító fényjelző készülék tilos jelzésén áthaladt és tovább közlekedett a Zs. tér irányába.

A panaszos közölte a vele szemben intézkedő rendőrökkel, hogy a forgalomirányító fényjelző készülék tilos jelzésén azért haladt át, mivel a M.-hídnál lévő egyik kollégáját megtámadták és ő éppen a kollégája megsegítésére igyekezett.

A r. főtörzsőrmester a kapott információt jelentette Óbuda-Központnak, ahonnan azt a tájékoztatást kapta, hogy a kerületi Rendőrkapitányság már tud az esetről, ott a saját állománya intézkedik. Az intézkedő kollégák Óbuda-Központon keresztül körözési nyilvántartásban ellenőrizték a személyt, illetőleg a jármű hatósági jelzését, melyben az adatok nem szerepeltek. A rendőrök tájékoztatták az intézkedés alá vont személyt, hogy ellene, az általa elkövetett szabálysértés miatt szabálysértési feljelentést tesznek, amit tudomásul vett.

Az intézkedés és a M.-hídnál történtek között a fentiekén kívül egyéb összefüggés nem állapítható meg. Tekintettel, hogy az Ügyelet tájékoztatása szerint a Margit-hídnál már a II. kerületi rendőrök az intézkedést megkezdték, így a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (3) bekezdésben foglaltak nem álltak fenn.

5) A megküldött rádióforgalmazási anyag az alábbi releváns információkat tartalmazta:

2 óra 54 perckor a r. főtörzsőrmester beszél, hogy a kerületben intézkedik. 32 másodperccel később szól a diszpécsernek, hogy a kerületben az Á. utcánál állítólag egy taxist vernek. Ezt követően kétszer rákérdez, hogy vette-e az adást az Óbuda-Központ, ahonnan visszajeleznek, hogy igen. 2 óra 56 perckor visszaszól a Központ, hogy hol van a cím pontosan, mert oda már állítólag kiment a járőr és valótlannak bizonyult a bejelentés.

A r. főtörzsőrmester: „Mi nem látjuk, az úr mondta, akit megállítottunk, hogy neki jelezte ezt. Amit az előbb mondtam, az úr is annyit tud. Egy járőr nézzen szét akkor, lehet hogy egy másik sarkon van, lehet.”

Központ: „A II. ügyletesének most jelez vissza a járőr, de eddig még nem találták.”

Ezt követően a panaszos adatainak lekérdezése zajlik.

3 óra 1 perckor hallható a Központ kérdése, hogy megtalálták-e a taxist, mert most másik kettő telefonált és azt mondták, hogy a M.-hídnál verik a taxist. A főtörzs közli, hogy ő nem ment el keresni, mert ő egy másik taxissal szemben intézkedett.

Ezt követően egy másik rendőr hallható, hogy megnézi a M.-hídnál az esetet., hogy állítólag a kettőben van valami taxisverés, de az ottaniak nem találtak semmit. A két járőr arról beszél, hogy melyikőjük nézze meg még egyszer a helyszínt, végül a másik közli, hogy akkor megnézik ők is a helyszínt. A Központ nyugtázza, majd a r. főtörzsőrmester közli a Központtal, hogy akkor feljelentés lesz az ügyben, amiről beszéltek. Ezt követően megkérdi a r. főtörzsőrmester a másik járőrt, hogy talált-e valamit a megjelölt helyszínen. A másik járőr közli, hogy a hivatkozás valószínűleg valós, mert nagyon sok taxi van a helyszínen. Valóban volt a helyszínen egy kis összetűzés, de már intézik a kollegák. A Központ szintén jelzi, hogy a Kerületi ügyelet is ezt erősítette meg.

6) Az intézkedő járőr 2011. április 27-én kelt jelentésében előadta, hogy 2011. január hónapban a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra volt vezényelve a K. Rendőrségtől. 2011. január 13-án este 19 órától látott el másnap reggel 7 óráig járőrszolgálatot, aminek teljesítése során a Sz. úton közlekedtek a B. út irányából a L. utca irányába. Járőrvezető mellett ő próbaidős járőrtársaként biztosította a rendőri intézkedéseket önálló intézkedési jogkör nélkül.

Kb. 3 óra körül a Sz. út és L. utca kereszteződéséhez érkeztek, a fényjelző készülék szabad (zöld) jelzést mutatott, ezért tovább szándékoztak haladni balra a L. utcában, mikor balról a L. utcán közlekedő személygépkocsi a fényjelző készülék tilos jelzését figyelmen kívül hagyva behajtott a kereszteződésbe és tovább közlekedett a L. utcában a Zs. tér irányába nagy sebességgel. Ezt észelve azonnal a szabálytalankodó személygépkocsi után mentek az Óbuda-Központ engedélyével. A követett személygépkocsit a Zs. tértől kb. 100 m-re megállították és vezetőjét igazolásra szólították fel.

A napszaknak megfelelő köszönéssel, tisztelegéssel, jelvéyszámuk, nevük, szolgálati helyük előrebocsátásával kezdte meg az intézkedést a panaszossal a r. főtörzsőrmester, az intézkedés alá vonttal közölték a megállítást is.

Intézkedés alkalmával az intézkedés alá vont személy magát személyi igazolványával és a gépkocsi forgalmi engedélyével igazolta. Közölte, hogy a fényjelző készülék tilos jelzésén azért haladt át, mivel egy kollégáját megtámadták. Kérdésükre közölte a címet, amit a járőrök jeleztek Óbuda-Központ felé, aki közölte, hogy a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság már tud az eseményről és járőrei már intézkednek.

Az intézkedés alá vont az intézkedés során a kocsijába behajolva a szidalmazó megjegyzéseket tett. Az intézkedés alá vont személyt és az általa vezetett személygépkocsit a SIS-ben és KIR-ben ellenőrizték, ahol nem szerepelt, illetve vezetéstől eltiltás miatt ellene feljelentést tettek, amit tudomásul vett, de sérelmezett. Az intézkedés során folyamatosan trágár szavakat használt, de kérdésükre közölte, hogy nem a járőröket szidalmazza. A szabálysértés tényét elismerte.

7) Az intézkedő r. főtörzsőrmester 2011. április 28-án kelt jelentésében előadta, hogy 2011. január 13-án gépkocsizó járőrszolgálatot látott el a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon. Szolgálat ellátása során kb. 2 óra 50 perckor a Sz. úton közlekedett a B. út irányából a L. utca irányába. Mikor a fenti kereszteződéséhez érkezve észlelte, hogy a L. utcában halad egy személygépkocsi, ami a Zs. tér irányába haladt tovább nagy sebességgel behajtott a L. utca és Sz. út kereszteződésébe a fényjelzőkészülék tilos jelzése ellenére. A Zs. tértől pár száz méterre megállásra intették le és vezetőjét igazolásra szólította fel. Intézkedés megkezdése előtt napszaknak megfelelően köszönt és közölte az azonosító számát, a szolgálati helyét és az intézkedés okát.

Az intézkedés során az igazoltatott személy a szabálysértés tényét elismerte, de közölte, hogy azért hajtott át a fényjelző készülék tilos jelzésén, mivel egy kollégáját megtámadták.

Az intézkedés alá vont személyt a r. főtörzsőrmester megkérdezte, hogy pontosan, hol támadták meg a kollégáját, amire mondott ugyan egy utcanevet, erre azonban már nem emlékszik. A kapott információt közöltem Óbuda-Központal, aki közölte, hogy a megadott címen nem történt semmi, hanem egy másik helyszínen valóban megtámadtak egy taxist, de ott már kerület járőrei intézkedtek. A kapott információt közölte a panaszossal, aki ezt nem vette figyelembe és mikor közölte vele, hogy az általa elkövetett szabálysértés miatt ellene feljelentést tesz, ezt egyrészt sérelmezte, másrészt a kocsijába behajolva trágár kijelentést tett. A fenti kijelentése után a r. főtörzsőrmester megkérte a panaszost a kulturált viselkedésre, de

a panaszos folyamatosan trágár szavakkal illetve, majd a figyelmeztetése után annyit közölt, hogy nem őt és járőrtársát szidalmazza.

Az ellenőrzés során a panaszost és a gépkocsit a körözési rendszerben ellenőrizte, a rendszerben egyik sem szerepelt és a panaszos vezetéstől eltiltás hatálya alatt sem állt.

A r. főtörzsőrmester az intézkedés végén napszaknak megfelelően elkészönt és távozott a helyszínről.

Megjegyezni kívánja még, hogy saját megítélése szerint az intézkedés során mulasztást nem követett el. Az intézkedés alá vont személy viselkedése volt sértő, de azért nem kívánt magánindítvánnyal élni, mivel a gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy semmilyen szankciót nem alkalmaznak a rendőröket sértegető személyekkel szemben.

B) A Testület nyilatkozattételre hívta fel egyrészt a taxi társaságot és a panaszolt esemény idejében dolgozó diszpécst, másrészt a panaszos által tanúként megjelölt taxisokat, akik azonban a felhívás ellenére az állásfoglalás meghozataláig nem nyilatkoztak az esetről.

III.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdésben foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való jogát és az 54.§ (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz való jogát.

1) A Testületnek elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a sérelmezett események vizsgálatára a hatásköre kiterjed-e.

A panaszos panaszbeadványában a segítségnyújtás, a rendőri intézkedés elmulasztását és a közlekedésrendészeti intézkedést, illetve a rendőrök ennek során tanúsított magatartását kifogásolta, amelyre a Testület hatásköre az Rtv. 92. § (1) bekezdés, illetőleg a 13. §, 44. § alapján megállapítható.

Ugyanakkor a Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben indult szabálysértési eljárást felülbírálja.

A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok alapján a Testület a továbbiakban vizsgálta a közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét, a rendőr intézkedési kötelezettségét, illetőleg a segítségnyújtási kötelezettségét, valamint a rendőri szolgálati fellépést és annak körülményeit.

2) A panaszos beadványa és a rendőrség rendelkezésre bocsátott iratok alapján tehát a Testület vizsgálta a szabálysértési feljelentést megelőző közlekedésrendészeti intézkedés jogszerűségét és indokoltságát.

A panaszos beadványában előadta, hogy egy bajba került taxis kollegájának kívánt segítséget nyújtani, ezért sietve elindult gépjárművével a megadott helyszínre, eközben átment egy kereszteződésben a sárgán, amiért egy járőr megállította és ahelyett, hogy a kollegájának segített volna, még az intézkedésével őt is akadályozta a segítségnyújtásban

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 54. §-a szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének szabálysértését valósítja meg – amennyiben a 42-51. § szerinti szabálysértés nem valósul meg – az, aki a közúti közlekedés szabályairól 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdésében, 48. §-ának (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. §-ának (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi.

A KRESZ 9. § (4) bekezdése rendelkezik a jelzőlámpák egyes jelzései mellett tanúsítható közlekedési magatartásokról. Eszerint

a) a kör alakú, valamint a kerékpárt ábrázoló zöld fény szabad utat jelez: ha jelzőtábla nem tiltja, az erre vonatkozó szabályok megtartásával egyenesen, valamint jobbra vagy balra bekanyarodva tovább szabad haladni;

c) a kör alakú, valamint a nyilat vagy kerékpárt mutató folyamatos sárga fény a forgalom irányának megváltozását jelzi: az útkereszteződésnél - a kijelölt gyalogos átkelőhely, illetőleg a megállás helyét jelző útburkolati jel, ezek hiányában a fényjelző készülék előtt - meg kell állni; ha azonban biztonságosan megállni már nem lehet, az útkereszteződésen mielőbb át kell haladni;

d) a kör alakú, valamint a nyilat vagy kerékpárt mutató folyamatos piros fény a továbbhaladás tilalmát jelzi: a c) pontban meghatározott helyen meg kell állni.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-a szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekmény észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése tovább részletezi a fenti szabályt, eszerint a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli, bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására.

A rendőri jelentések és a feljelentés egybehangzóak a tekintetben, hogy a taxis panaszost azért vonták intézkedés alá, mert a gépkocsizó járőr észlelte, hogy egy kereszteződésnél a lámpa tiltó jelzése ellenére áthaladt a kereszteződésen. A szabálysértés tényét a taxis is elismerte a

helyszínen. Ugyanakkor a panaszos a beadványában már úgy fogalmazott, hogy csak sárgán ment át.

A Testület álláspontja szerint jelen esetben – anélkül, hogy állást foglalna abban a kérdésben, hogy a szabálysértés ténylegesen megvalósult-e – már a panaszos által is elismert sárga jelzésen történő áthaladás is alapot teremt a közlekedésrendészeti intézkedéshez, figyelemmel arra, hogy a KRESZ 9. § (4) bekezdésének b) pontja főszabályként a jelzőlámpa előtt történő megállást írja elő.

A fenti esemény kapcsán a Testület álláspontja szerint az Rtv. fent idézett 1. §-a, 2. §-a 13. §-a, illetve a Szolgálati Szabályzat 3. §-a alapján fennállt az intézkedő járőr intézkedési kötelezettsége és e kötelezettség alapján jogszerűen kezdeményezett a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a szerinti közlekedésrendészeti ellenőrzést.

3) Ezt követően a járőr segítségnyújtási és intézkedési kötelezettségét vonta vizsgálata alá a Testület.

A panaszos kifogásolta, hogy hiába mondta a járőrnek, hogy egy kollegáját valószínűleg megtámadták, az ahelyett, hogy segített volna a társán, a panaszost vonta intézkedés alá.

A rendőrök intézkedési kötelezettségéről az Rtv. fentebb ismertetett 13.§-a, míg a segítségnyújtási kötelezettségéről az Rtv. 24. § (1)-(3) bekezdése rendelkezik. E szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme az Rtv. alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.

Az intézkedő r. főtörzsőrmester jelentésében előadta, hogy a panaszos tájékoztatása után megkérdezte a taxistámadás helyszínéről a panaszost, amit ezután közölt az Óbuda-Központtal, akik arról tájékoztatták, hogy a megadott címen ilyen esemény nem történt, és ugyan egy másik helyszínen valóban megtámadtak egy taxist, de ott már intézkednek a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság járőrei.

Ezt az előadást erősíti meg a csatolt rádióforgalmazási napló is, amiben szintén hallható, hogy intézkedést kér a r. főtörzsőrmester, sőt később a Központ tájékoztatására, kéri, hogy a környéken is nézzenek szét, majd egy másik járőrrel is felveszi a Központon keresztül az ügyben a kapcsolatot.

A panaszos saját előadása is alátámasztja ezt azon részében, hogy a rendőr közölte vele, hogy a kollegái már intézkednek a helyszínen.

A panaszos és az intézkedő járőr előadása tehát megegyezik a tekintetben, hogy a panaszos egy bűncselekmény elkövetésének gyanújáról tájékoztatta a vele szemben intézkedést kezdeményező rendőrt.

Ezen a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó tájékoztatás a Testület álláspontja szerint nem csupán a rendőr segítségnyújtási, hanem az Rtv. 13. §-a szerinti intézkedési kötelezettséget is megteremtette, hiszen a közbiztonságot, a közrendet sértő, illetve veszélyeztető tény, hoztak a tudomására.

Az előadások és a hanganyag alapján megállapítható, hogy a járőr jelezte a bűncselekmény gyanúját a központ felé, akik megtették az intézkedéshez szükséges lépéseket, felvették a kapcsolatot a BRFK Kerületi Rendőrkapitánysággal, akik arról tájékoztatták őket, hogy már tudnak az eseményről, de az ezzel kapcsolatos bejelentés valótlannak bizonyult. Ezt követően a járőr kérte a Központot, hogy a környéket is nézzék meg, ezért a Központ felvette a kapcsolatot ismételten a BRFK Kerületi Rendőrkapitánysággal és intézkedtek arról, hogy a panaszos által megjelölt helyre járőröket küldjenek ki.

A Testület álláspontja szerint ezáltal rendőr eleget tett mind az intézkedési, mind a segítségnyújtási kötelezettségének.

A Testület álláspontja szerint a fentiek alapján nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a kifogásolt „mulasztás” kapcsán.

4) A rendőri szolgálati fellépéssel kapcsolatosan az alábbiakat állapította meg a Testület.

a) A panaszos a panaszbeadványában kifogásolta, hogy vele szemben intézkedő járőr a jelvéyszámát és rendfokozatát nem közölte az intézkedés alatt.

A rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 20. §-a tartalmazza. A szabályozásnak az a célja, hogy a rendőri intézkedések, eljárások során minden esetben kétséget kizáróan azonosítani lehessen az eljáró rendőrt. Ennek ugyanakkor nem lehet olyan hatása, hogy az intézkedést akadályozza. A 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint pedig a rendőr az intézkedés megkezdése előtt, minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, (pl. azonnali beavatkozás, fellépés szükséges), ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni. Ugyancsak köteles a rendőr az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

A Szolgálati Szabályzat 4. §-a részletezi a szolgálati fellépés módját. A 4. § (1) bekezdése szerint a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel, tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr továbbá az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

Az azonosíthatóságra és a szolgálati fellépés módjára vonatkozó jogszabályi rendelkezések garanciális jelentőségűek, mert megtartásuk biztosítékot jelenthet arra nézve, hogy az állampolgároknak az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való alapvető joga érvényesülhessen a velük szemben foganatosított intézkedések alkalmával. Amennyiben viszont ezek az elemi szintű formai elemei hiányoznak, akkor sérül ez az alapjog.

A rendőri jelentések egybehangzóan adják elő, hogy az intézkedő járőrök az intézkedés kezdetekor a napszaknak megfelelően köszöntek, az intézkedést foganatosító r. főtörzsőrmester közölte a nevét, azonosítóját, szolgálati helyét, az intézkedés okát.

Figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre bocsátott hanganyagban sajnos az intézkedésnek ezen része nem hallható, ezért a rendelkezésre álló bizonyítékok nem alkalmasak a panaszos és a rendőrök előadásai közötti ellentmondás feloldására.

Mindezek alapján a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a kifogásolt azonosítási kötelezettség kapcsán.

b) A panaszos szintén kifogásolta, hogy az intézkedés során a járőr modortalanul beszélt vele.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) és 13. § (2) bekezdéseiben foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem. Az Rtv. 13. § (2) bekezdése a rendőrök részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségéről rendelkezik, amely kötelezettség magában foglalja, hogy a rendőri fellépés az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert a panaszos vagy utastársai személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). Ezen kötelezettség sérelmét alapozza meg, ha az eljáró rendőr visszaélve helyzetével, a rendőri fellépést, az eljárás alá vont személy megjegyzésével szembeni ellenszenve kifejezésére használja.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely – bár legfőképp megsértése következményei tekintetében el kell választani a jogi normáktól, néha céljai és rendelkezései a jogi normákéival egybeesnek – megtestesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a Rendőrség számára. Az Országos Rendőrfőkapitány e nyilatkozat aláírásával vállalta, hogy mindent megtesz azért, hogy érvényt szerezzen a benne foglaltak érvényesüléséért. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá a korábbi állásfoglalásában [65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalása Indokolása II. részének 3. pont] megfogalmazottakat jelen esetben is irányadónak tartja, eszerint: „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok

ellátása során – ezen belül is elsősorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az országos rendőrfőkapitány ezen indokolással is egyetértett 2008. szeptember 10-én kelt, határozatában, és a vizsgált panasznak helyt adott. Az országos rendőrfőkapitány mindkét határozatában a panaszosok „aktív”, esetleg „provokatív” közrehatását illetően azt is kimondta, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A Testület ezért a jelen esetben attól függetlenül vizsgálta azt, hogy a rendőrök által tanúsított hangnem és viselkedés alkalmas volt-e a panaszos emberi méltóságának megsértésére, hogy a panaszos magatartására vonatkozó rendőri állításokat figyelembe vette volna.

A rendőri jelentések nem térnek ki a panaszossal szemben használt hangnemre, csupán azt emelik ki, hogy a panaszos trágár kifejezéseket használt az intézkedés során, ekkor a r. főtörzsőrmester megkérte a panaszost a kulturált viselkedésre, aki erre közölte, hogy nem a rendőröket szidalmazza.

Figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre bocsátott hanganyagon sajnos az intézkedésnek ezen része nem hallható, ezért a rendelkezésre álló bizonyítékok nem alkalmasak a panaszos és a rendőrök előadásai közötti ellentmondás feloldására.

Mindezek alapján a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a tekintetben, hogy sérült-e a panaszos emberi méltósághoz való joga a rendőr által alkalmazott hangnem kapcsán.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos emberi méltósághoz és a tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült a rendőri intézkedés kapcsán, illetőleg nem volt a jogsérelem megállapítható, ezért a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. június 1.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET